

Kortlægning af grunde til fravær - årsager og løsninger ved skolefobi/skolevægning

Skolefobi/skolevægning – årsager og løsninger (Elev-E)

Elevers skema

(Kearney 2001, Heyne 1017, Thastum og CEBU

2019)

Navn:	Dato:
-------	-------

Sæt venligst kryds i den kasse, der passer bedst til hvert af spørgsmålene.

	Aldrig (0)	Næsten aldrig (1)	Af og til (2)	Halvdele n af tiden (3)	For det meste (4)	Næsten altid (5)	Altid (6)
1. Hvor ofte har du det dårligt med at skulle i skole, fordi du er bange for noget der har med skolen at gøre (fx prøver/tests, skolebussen, lærerne, brandalarmen)?							
2. Hvor ofte er du fraværende fra skolen, fordi at det er svært at tale med de andre elever?							
3. Hvor ofte har du mere lyst til, at være sammen med dine forældre end at gå i skole?							
4. Hvor ofte laver du noget sjovt udenfor hjemmet, når du skulle være i skole i løbet af ugen (mandag-fredag)?							
5. Hvor ofte kommer du ikke i skole, fordi du vil føle dig trist, hvis du tager derhen?							
6. Hvor ofte kommer du ikke i skole, fordi du føler dig flov/pinlig berørt overfor andre på skolen?							
7. Hvor ofte tænker du på dine forældre eller din familie, når du er i skole?							
8. Hvor ofte er du sammen med eller snakker med andre (udover din familie), når du skulle være i skole i løbet af ugen (mandag-fredag)?							
9. Hvor ofte har du det dårligere i skole (fx bange, nervøs eller trist) sammenlignet med hvordan du har det derhjemme sammen med venner?							
10. Hvor ofte bliver du væk fra skole, fordi du ikke har ret mange venner der?							
11. Hvor ofte vil du hellere være sammen med din familie end at gå i skole?							

12. Hvor ofte laver du ting, du godt kan lide (fx være sammen med venner eller tage steder hen du godt kan lide), når du skulle være i skole i løbet af ugen (mandag-fredag)?							
13. Hvor ofte får du det dårligt (fx bange, nervøs eller trist), når du tænker på skolen om lørdagen eller søndagen?							
14. Hvor ofte holder du dig væk fra bestemte steder på skolen (fx gangene eller steder hvor der er bestemte grupper af mennesker), hvor du ville være nødt til at tale med nogen?							
15. Hvor ofte vil du hellere undervises derhjemme af dine forældre end af din lærer på skolen?							
16. Hvor ofte nægter du at gå i skole, fordi du hellere vil have det sjovt andre steder end på skolen?							
17. Hvor ofte har du et problem med at komme i skole, fordi du har negative følelser om skolen (fx bange, nervøs eller trist)?							
18. Hvor ofte har du et problem med at komme i skole, fordi du synes, at det er svært at få venner?							
19. Hvor ofte har du et problem med at komme i skole, fordi du ikke kan være sammen med dine forældre, mens du er i skole?							
20. Hvor ofte har du et problem med at komme i skole, fordi du efter skoletid ikke har mulighed for at gøre de ting, du gerne vil (fx være sammen med venner)?							
21. Nogle har negative følelser omkring skolen (fx bange, nervøs eller trist). Hvor ofte har du negative følelser om skolen, sammenlignet med andre på din alder?							
22. Nogle elever holder sig væk fra andre på skolen. Hvor ofte gør du det, sammenlignet med andre på din alder?							
23. Nogle vil hellere blive hjemme ved deres forældre end at gå i skole. Hvor ofte vil du hellere blive hjemme ved dine							

forældre, sammenlignet med andre på din alder?							
24. Nogle elever vil hellere lave sjove ting i skoletiden end at gå i skole. Hvor ofte har du lyst til det sammenlignet med andre på din alder?							

Skolefobi/skolevægring – årsager og løsninger (Forældre-F)**Forældrenes skema
CEBU 2019)****(Kearney 2001, Heyne 1017, Thastum og**

Navn:	Dato:
-------	-------

Sæt venligst kryds i den kasse, der passer bedst til hvert af spørgsmålene.

	Aldrig (0)	Næsten aldrig (1)	Af og til (2)	Halvdele n af tiden (3)	For det meste (4)	Næsten altid (5)	Altid (6)
1. Hvor ofte har dit barn det dårligt med at skulle i skole, fordi han/hun er bange for noget der har med skolen at gøre (fx prøver/tests, skolebussen, lærerne, brandalarmen)?							
2. Hvor ofte er dit barn fraværende fra skolen, fordi at det er svært for ham/hende at tale med de andre elever?							
3. Hvor ofte vil dit barn hellere være sammen med dig eller din partner end at gå i skole?							
4. Hvor ofte laver dit barn noget sjovt udenfor hjemmet, når han/hun skulle være i skole i løbet af ugen (mandag-fredag)?							
5. Hvor ofte kommer dit barn ikke i skole, fordi han/hun vil føle sig trist, hvis han/hun tager derhen?							
6. Hvor ofte kommer dit barn ikke i skole, fordi han/hun føler dig flov/pinlig berørt overfor andre på skolen?							
7. Hvor ofte tænker dit barn på dig, din partner eller din familie, når han/hun er i skole?							
8. Hvor ofte er dit barn sammen med eller snakker med andre (udover sin familie), når han/hun skulle være i skole i løbet af ugen (mandag-fredag)?							
9. Hvor ofte har dit barn det dårligere i skole (fx bange, nervøs eller trist) sammenlignet med hvordan han/hun har det derhjemme sammen med venner?							

10. Hvor ofte bliver dit barn væk fra skole, fordi han/hun ikke har ret mange venner der?							
11. Hvor ofte vil dit barn hellere være sammen med sin familie end at gå i skole?							
12. Hvor ofte laver dit barn ting, han/hun godt kan lide (fx være sammen med venner eller tage forskellige steder hen), når han/hun skulle være i skole i løbet af ugen (mandag-fredag)?							
13. Hvor ofte får dit barn det dårligt (fx bange, nervøs eller trist), når han/hun tænker på skolen om lørdagen eller søndagen?							
14. Hvor ofte holder dit barn sig væk fra bestemte steder på skolen (fx gangene eller steder hvor der er bestemte grupper af mennesker), hvor han/hun ville være nødt til at tale med nogen?							
15. Hvor ofte vil dit barn hellere undervises derhjemme af dine forældre end af din lærer på skolen?							
16. Hvor ofte nægter dit barn at gå i skole, fordi han/hun hellere vil have det sjovt andre steder end på skolen?							
17. Hvor ofte har dit barn et problem med at komme i skole, fordi han/hun har negative følelser om skolen (fx bange, nervøs eller trist)?							
18. Hvor ofte har dit barn et problem med at komme i skole, fordi han/hun synes, at det er svært at få venner?							
19. Hvor ofte har dit barn et problem med at komme i skole, fordi han/hun ikke kan være sammen med dig eller din partner, mens han/hun er i skole?							
20. Hvor ofte har dit barn et problem med at komme i skole, fordi han/hun efter skoletid ikke har mulighed for at gøre de ting, han/hun gerne vil (fx være sammen med venner)?							
21. Nogle har negative følelser omkring skolen (fx bange, nervøs eller trist). Hvor ofte har dit barn negative følelser om							

skolen, sammenlignet med andre på hans/hendes alder?							
22. Nogle børn holder sig væk fra andre på skolen. Hvor ofte gør dit barn det, sammenlignet med andre på hans/hendes alder?							
23. Nogle børn vil hellere blive hjemme ved deres forældre end at gå i skole. Hvor ofte vil dit barn hellere blive hjemme ved dig eller din partner, sammenlignet med andre på hans/hendes alder?							
24. Nogle børn vil hellere lave sjove ting i skoletiden end at gå i skole. Hvor ofte har dit barn lyst at gøre det, sammenlignet med andre på hans/hendes alder?							

Skolefobi/skolevægring – årsager og løsninger (Forældre-F)**Forældrenes skema****(Kearney 2001, Heyne 1017, Thastum og****CEBU 2019)**

Navn:	Dato:
-------	-------

Sæt venligst kryds i den kasse, der passer bedst til hvert af spørgsmålene.

	Aldrig (0)	Næsten aldrig (1)	Af og til (2)	Halvdele n af tiden (3)	For det meste (4)	Næsten altid (5)	Altid (6)
1. Hvor ofte har dit barn det dårligt med at skulle i skole, fordi han/hun er bange for noget der har med skolen at gøre (fx prøver/tests, skolebussen, lærerne, brandalarmen)?							
2. Hvor ofte er dit barn fraværende fra skolen, fordi at det er svært for ham/hende at tale med de andre elever?							
3. Hvor ofte vil dit barn hellere være sammen med dig eller din partner end at gå i skole?							
4. Hvor ofte laver dit barn noget sjovt udenfor hjemmet, når han/hun skulle være i skole i løbet af ugen (mandag-fredag)?							
5. Hvor ofte kommer dit barn ikke i skole, fordi han/hun vil føle sig trist, hvis han/hun tager derhen?							
6. Hvor ofte kommer dit barn ikke i skole, fordi han/hun føler dig flov/pinlig berørt overfor andre på skolen?							
7. Hvor ofte tænker dit barn på dig, din partner eller din familie, når han/hun er i skole?							
8. Hvor ofte er dit barn sammen med eller snakker med andre (udover sin familie), når han/hun skulle være i skole i løbet af ugen (mandag-fredag)?							
9. Hvor ofte har dit barn det dårligere i skole (fx bange, nervøs eller trist) sammenlignet med hvordan han/hun har det derhjemme sammen med venner?							

10. Hvor ofte bliver dit barn væk fra skole, fordi han/hun ikke har ret mange venner der?							
11. Hvor ofte vil dit barn hellere være sammen med sin familie end at gå i skole?							
12. Hvor ofte laver dit barn ting, han/hun godt kan lide (fx være sammen med venner eller tage forskellige steder hen), når han/hun skulle være i skole i løbet af ugen (mandag-fredag)?							
13. Hvor ofte får dit barn det dårligt (fx bange, nervøs eller trist), når han/hun tænker på skolen om lørdagen eller søndagen?							
14. Hvor ofte holder dit barn sig væk fra bestemte steder på skolen (fx gangene eller steder hvor der er bestemte grupper af mennesker), hvor han/hun ville være nødt til at tale med nogen?							
15. Hvor ofte vil dit barn hellere undervises derhjemme af dine forældre end af din lærer på skolen?							
16. Hvor ofte nægter dit barn at gå i skole, fordi han/hun hellere vil have det sjovt andre steder end på skolen?							
17. Hvor ofte har dit barn et problem med at komme i skole, fordi han/hun har negative følelser om skolen (fx bange, nervøs eller trist)?							
18. Hvor ofte har dit barn et problem med at komme i skole, fordi han/hun synes, at det er svært at få venner?							
19. Hvor ofte har dit barn et problem med at komme i skole, fordi han/hun ikke kan være sammen med dig eller din partner, mens han/hun er i skole?							
20. Hvor ofte har dit barn et problem med at komme i skole, fordi han/hun efter skoletid ikke har mulighed for at gøre de ting, han/hun gerne vil (fx være sammen med venner)?							
21. Nogle har negative følelser omkring skolen (fx bange, nervøs eller trist). Hvor ofte har dit barn negative følelser om							

skolen, sammenlignet med andre på hans/hendes alder?							
22. Nogle børn holder sig væk fra andre på skolen. Hvor ofte gør dit barn det, sammenlignet med andre på hans/hendes alder?							
23. Nogle børn vil hellere blive hjemme ved deres forældre end at gå i skole. Hvor ofte vil dit barn hellere blive hjemme ved dig eller din partner, sammenlignet med andre på hans/hendes alder?							
24. Nogle børn vil hellere lave sjove ting i skoletiden end at gå i skole. Hvor ofte har dit barn lyst at gøre det, sammenlignet med andre på hans/hendes alder?							

Skolefobi/skolevægring – årsager og løsninger (Opgørelsesark-1)**Ark til opgørelse af skolevægringsskemaerne (6) (Kearney 2001, Heyne 1017, Thastum og CEBU 2019)**

Opgørelse elevens skema				
	Ubehagelig følelser vedr. skolen	Ubehagelige sociale situationer	Opmærksomhedssøgning	Fordele ved ikke at gå i skole
Indsæt tal fra skemaet:	1.	2.	3.	4.
	5.	6.	7.	8.
	9.	10.	11.	12.
	13.	14.	15.	16.
	17.	18.	19.	20.
	21.	22.	23.	24.
Sum:				
Gennemsnit:				

Opgørelse mors skema				
	Ubehagelig følelser vedr. skolen	Ubehagelige sociale situationer	Opmærksomhedssøgning	Fordele ved ikke at gå i skole
Indsæt tal fra skemaet:	1.	2.	3.	4.
	5.	6.	7.	8.
	9.	10.	11.	12.
	13.	14.	15.	16.
	17.	18.	19.	20.
	21.	22.	23.	24.
Sum:				
Gennemsnit:				

Skolefobi/skolevægring – årsager og løsninger (Opgørelsesark-2)

Ark til opgørelse af skolevægringsskemaerne (6) (Kearney 2001, Heyne 1017, Thastum og CEBU 2019)

Opgørelse fars skema				
	Ubehagelig følelser vedr. skolen	Ubehagelige sociale situationer	Opmærksomhedssøgning	Fordele ved ikke at gå i skole
Indsæt tal fra skemaet:	1.	2.	3.	4.
	5.	6.	7.	8.
	9.	10.	11.	12.
	13.	14.	15.	16.
	17.	18.	19.	20.
	21.	22.	23.	24.
Sum:				
Gennemsnit:				

Den samlede funktionsprofil				
	Ubehagelig følelser vedr. skolen	Ubehagelige sociale situationer	Opmærksomhedssøgning	Fordele ved ikke at gå i skole
Gennemsnit fra Elevens skema				
Gennemsnit fra Mors skema				
Gennemsnit fra Fars skema				
Gennemsnit af gennemsnittene				

Det højeste gennemsnit peger på det primære/vigtigste arbejdsområde. Det laveste peger på det område, hvor man ofte ikke behøver mer-indsats. De andre peger på med-vedligeholdende områder (Kearney 2001).

4 primære årsager til skolefravær Jævnfør Christopher A. Kearney og Anne Marie Albano

Indsats primært ift. den unge		Indsats primært ift. familien	
<p>1. Undgåelse af skole-baserede stimuli, som giver negativ affekt</p> <p>Ubehaget kan opstå i forbindelse med mange forskellige ting – køre i skolebus, brandalarm, skolegården, overgang/skift til ny klasse/nyt skoleår, læreren, bestemte elever, prøver, mobning, osv.</p> <p>Kan bl.a. ses i forbindelse med specifikke fobier, generaliseret angst og depression.</p>	<p>2. Undgåelse af angstfremkaldende sociale og / eller evaluerende situationer</p> <p>Ubehaget kan opstå i forbindelse med nationaltest, eksamen, prøver, lejrskole, fremlæggelser, gruppearbejde, spisning i kantinen, omklædning til gymnastik, føre samtaler osv.</p> <p>Kan bl.a. ses i forbindelse med socialfobi/socialangst, OCD, perfektionistiske træk og depression.</p>	<p>3. Opmærksomhed fra anden person</p> <p>ELLER</p> <p>Fordi det er svært at være væk fra forældrene (der kunne ske en ulykke med mine forældre, mens jeg er i skole).</p> <p>Kan bl.a. ses i forbindelse med strukturelle familieændringer (skilsmisse, søskendeførogelse osv.), psykisk sygdom i familien osv.</p> <p>Kan bl.a. ses i forbindelse med separationsangst, fysiske klager, stædig og trodsig adfærd, rasen anfald osv. i forsøget på at få lov til at blive hjemme. Barnet kommer tit for sent, har brug for at ringe hjem, og stikker nogle gange af fra skole etc.</p>	<p>4. Pga. sjovere ting uden for skolen</p> <p>Unge som underholder sig med andre ting fx computerspil fremfor skolegang.</p> <p>Kan herudover ses i forbindelse med misbrugsproblematikker, skoletræthed og (begyndende) dyssocial adfærd og en generel manglende motivation.</p>

Symptomer og adfærd tilknyttet de 4 kategorier.

Beskrivelserne i det følgende er vejledende eksempler, og der vil derfor kunne være variationer og sammenfald både indenfor de enkelte kategorier og også kategorierne imellem.

I kategori 1 er ubehaget eller ængsteligheden målrettet 1 eller flere skolerelaterede ting.

Følgende fysiske symptomer kan opleves hos eleven:

- Ubehag i form af hjertebanken.
- Hænder og ben ryster.
- Håndfladerne er svedige.
- Rødmen samt tørhed i munden.
- Kvælningssførnemmelse.
- Tendens til at stivne, som om de fysisk ikke formår at flytte sig fra A til B.
- Hovedpine eller mavepine.

Følgende adfærd kan ofte ses hos eleven:

- Plager om at få lov til at blive hjemme.
- Giver verbalt udtryk for at hade skolen.
- Tristhed – let til tårer.
- Kan virke mut og indelukket.
- Har svært ved at koncentrere sig.

- Bruger fysiske klager som mavepine eller hovedpine til at få lov til at tage hjem fra skole.

- Trækker sig fra andre på skolen.

- Deltager i sociale aktiviteter udenfor skolen.

I kategori 2 er ubehaget eller ængsteligheden målrettet de sociale sammenhænge på skolen og vurderingssituationer – så som tests, opgaver på tavlen, gruppearbejde m.m.

Følgende symptomer kan opleves hos eleven:

- Ubehag i form af hjertebanken.
- Hænder og ben ryster.
- Håndfladerne er svedige.
- Rødmen samt tørhed i munden.
- Kvælningss fornemmelse.
- Tendens til at stivne, som om de fysisk ikke formår at flytte sig fra A til B.
- Hovedpine eller mavepine.

Følgende adfærd kan ofte ses hos eleven:

- Plager om at få lov til at blive hjemme fra skole.
- Tristhed – let til tårer.
- Forsøger at undgå lektioner, hvor han/hun skal indgå i et fællesskab – f.eks. idræt.
- Forsøger at undgå lektioner eller dage, hvor han/hun kan komme i centrum – f.eks. fremlæggelse, gruppearbejde m.m.

- Foretrækker tavle undervisning eller selvstændige og strukturerede opgaver, hvor han/hun ikke behøver at kommunikere med andre eller f.eks. selv skal vælge gruppe.
- Har som regel ikke de store faglige vanskeligheder.
- Forlader skolen i pressede situationer.
- Trækker sig mere og mere fra sociale sammenhænge – også udenfor skolen.
- Stor opmærksomhed på, hvad de andre tænker og gør i forskellige situationer.

I **kategori 3** stræbes der efter opmærksomhed fra personer udenfor skolen og/eller der udvises bekymring målrettet de hjemlige forhold og familiedynamikken – f.eks. på grund af utydelighed, konflikter, skilsmisse, sygdom eller dødsfald i nærmeste familie.

Følgende fysiske symptomer kan opleves hos eleven:

- Hovedpine og mavepine.
- Svimmelhed.
- Kvalme.
- Andre fysiske smerter.

Følgende adfærd kan ofte ses hos eleven:

- Tristhed – let til tårer.
- Plager om at få lov til at blive hjemme – især om morgenen.
- Vredesudbrud – især i hjemmet.
- Konfliktsøgende – især i hjemmet.
- Manipulerende og stædig i forsøg på at opnå det, han/hun vil.
- Mange elever i denne kategori klager over fysiske dårligdomme.
- Ringer eller sms'er til forældrene flere gange om dagen, når han/hun er på skolen.
- Forlader skolen om muligt.
- Separationsvanskeligheder i forhold til hjemmegående og/eller syge forældre.

I **kategori 4** foretrækkes der fællesskaber eller lystbetonede aktiviteter udenfor skolen.

Følgende Fysiske symptomer kan opleves hos eleven:

- De fleste elever i denne kategori giver ikke udtryk for decideret fysiske symptomer eller ubehag ved at skulle tage i skole eller deltage i sociale sammenhænge på skolen.
- Symptomerne er af mere følelsesmæssig karakter som f.eks. rastløshed, irritation, vrede og kedsomhed.

Følgende adfærd kan ofte ses hos eleven:

- Giver ofte udtryk for, at hade skolen eller bestemte lærere.
- Er kravafvisende – både i skolen og derhjemme.
- Virker ukoncentrerede og rastløse.
- Kommer ofte for sent eller går tidligt uden at have fået lov.
- Forsøger at virke "sej" og "smart".
- Giver udtryk for at kede sig i skolen.
- Mange konflikter i hjemmet.
- Dårlig søvn- og døgnrytme.
- Begyndende isolation – ofte i forbindelse med spilafhængighed.

Trin for trin indsats rettet mod elever indenfor kategori 1:

Trin 1: Læring om angst gives til elev og andre relevante. Viden om hvorfor eleven reagerer, som han/hun gør, gives. Det er forudsætning for forståelse og forandring.

Trin 2: Eleven går på detektivarbejde – eventuelt sammen med forældre eller andre. I hvilke situationer oplever eleven ængstelse/angst/ubehag? Angst- og undgåelsesliste udarbejdes.

Trin 3: Der laves mål sammen med eleven. Husk små skridt, trin for trin. At arbejde "mod ubehaget" er hårdt arbejde. Den store indsats skal belønnes undervejs, så motivationen øges.

Trin 4: Læring om eksponering (arbejdet mod ubehag/ angst/ængstelse). Man kan ikke tale sig ud af angst. Hvordan kan eleven benytte afledningsstrategier?

Trin 5: Eleven skal øve sig. Starte med noget let. Klare aftaler laves inden skolestart. Hvem kan støtte i at komme ind ad døren? Hvad kan skabe tryghed for eleven? Hvilke timer skal først på? Vær kreativ.

Trin 6: Kontinuerlige planlægningsmøder, hvor eleven får indflydelse på næste skridt. Husk det er de små skridts kunst, når angsten skal brydes og positiv forandring skabes.

Hvad kan skolen gøre, trin for trin – kategori 1:

Trin 1: Sikre at læring om angst gives til elev og andre relevante. Hvem kan stå for denne? Tilegne dig en viden om, hvorfor eleven reagerer, som han/hun gør, så forståelse opnås.

Trin 2: Være opmærksom på, om skolen har observationer, som kan bidrage i elevens detektivarbejde. Hvem støtter eleven?

Trin 3: Være opmærksom på, om skolen kan bidrage med noget, når der skal laves mål. Kan der tilbydes kreative muligheder så som små ad hoc hold, som eleven kan øve sig i til at starte med osv.

Trin 4: Læring om eksponering – hvem kan støtte eleven i at opnå denne viden?

Trin 5: Hjælp eleven med at få lavet klare aftaler inden skolestart. Hvem kan støtte i at komme ind ad døren – brobygning ind i skolen? Hvad kan skabe tryghed for eleven? Hvilke timer først? Vær kreativ.

Trin 6: Skab kontinuerlige planlægningsmøder, hvor eleven får indflydelse på næste skridt. Husk det er de små skridts kunst, når angsten skal brydes og positiv forandring skabes.

Trin for trin indsats rettet mod elever indenfor kategori 2:

Trin 1: Læring om angst gives til elev og andre relevante. Viden om hvorfor eleven reagerer, som han/hun gør, gives. Det er forudsætning for forståelse og forandring.

Trin 2: Eleven går på detektivarbejde – eventuelt sammen med forældre eller andre. I hvilke situationer oplever eleven ængstelse/angst/ubehag? Angst- og undgåelsesliste udarbejdes.

Trin 3: Der laves mål sammen med eleven. Husk små skridt, trin for trin. At arbejde ”mod ubehaget” er hårdt arbejde. Den store indsats skal belønnes undervejs, så motivationen øges.

Trin 4: Læring om eksponering (arbejdet mod ubehag/ angst/ængstelse). Man kan ikke tale sig ud af angst. Hvordan kan eleven benytte afledningsstrategier?

Trin 5: Eleven skal øve sig. Starte med noget let. Klare aftaler laves inden skolestart. Hvem kan støtte i at komme ind ad døren? Hvad kan skabe tryghed for eleven? Hvilke timer skal først på? Vær kreativ.

Trin 6: Kontinuerlige planlægningsmøder, hvor eleven får indflydelse på næste skridt. Husk det er de små skridts kunst, når angsten skal brydes og positiv forandring skabes.

Hvad kan skolen gøre, trin for trin – kategori 2:

Trin 1: Sikre at læring om angst gives til elev og andre relevante. Hvem kan stå for denne? Tilegne dig en viden om, hvorfor eleven reagerer, som han/hun gør, så forståelse opnås.

Trin 2: Være opmærksom på, om skolen har observationer, som kan bidrage i elevens detektivarbejde. Hvem støtter eleven?

Trin 3: Være opmærksom på, om skolen kan bidrage med noget, når der skal laves mål. Kan der tilbydes kreative muligheder så som små ad hoc hold, som eleven kan øve sig i til at starte med osv.

Trin 4: Læring om eksponering – hvem kan støtte eleven i at opnå denne viden?

Trin 5: Hjælp eleven med at få lavet klare aftaler inden skolestart. Hvem kan støtte i at komme ind ad døren – brobygning ind i skolen? Hvad kan skabe tryghed for eleven? Hvilke timer først? Vær kreativ.

Trin 6: Skab kontinuerlige planlægningsmøder, hvor eleven får indflydelse på næste skridt. Husk det er de små skridts kunst, når angsten skal brydes og positiv forandring skabes.

Trin for trin indsats rettet mod elever indenfor kategori 3:

Trin 1: Døgnrytmen gennemgås og ved behov gives der støtte til at genetablere denne. Det er vigtigt først og fremmest at sikre en god og stabil nattesøvn.

Trin 2: Der laves en så kedelig og "skoleagtig" plan over hverdagene som muligt. Gerne via tydelig og struktureret plan så som et ugeskema.

Trin 3: Morgenrutine gennemgås. Hvad sker der? Hvilken adfærd har barnet, og hvordan responderer forældrene? Læring om responsens betydning gives til forældrene. Belønning og konsekvens indføres.

Trin 4: Morgenrutiner skabes. Klare, tydelige og ensartede aftaler, som er styrende for morgenen, laves. Der tages udgangspunkt i, hvornår barnet skal afsted. Giv gerne god tid.

Trin 5: Kommunikation, mønstre og adfærd er i fokus. Der gives viden om, hvordan kommunikation og adfærd kan tackles og eventuelt ændres, så optimale rammer skabes.

Trin 6: Gradvis tilbagevenden til skole. Nye vaner skal indlæres og mønstre brydes. Nogle elever oplever ængstelse og bekymring undervejs. Belønning og positiv opmærksomhed til/på skolegang.

Hvad kan skolen gøre, trin for trin – kategori 3:

Trin 1: Døgnrytme skal eventuelt genoprettes eller vedligeholdes. Har skolen observationer, der kan bidrage? Kom med eventuelle idéer til på sigt at sikre fremmøde i morgentimerne.

Trin 2: Der skal laves en kedelig og "skoleagtig" plan for hverdagene. Vigtigt, at skolen kan give noget materiale, som eleven kan sidde med hjemme. Skal matche elevens niveau samt blive rettet/give feedback.

Trin 3: Morgenrutiner skal gennemgås med forældre. Forældrenes respons har betydning. Der skal fokus på barnets positive adfærd frem for den opmærksomhedssøgende adfærd. Gerne via belønning.

Trin 4: Morgenrutiner skal skabes. Det er vigtigt, at forældrene støttes i at tage styring af morgensituationen via struktur, regler samt klare aftaler.

Trin 5: Forældrene skal støttes i en tydelig kommunikation, så beskeder gives på rolig og tydelig vis. Adfærd der ikke fremmer skolegang skal ignoreres eller konsekvens gives.

Trin 6: Gradvis tilbagevenden til skolegang. Nogle elever oplever ængstelse og ubehag. Giv gerne tryghed via f.eks. LKT-lærer i skolen.

Trin for trin indsats rettet mod elever indenfor kategori 4:

Trin 1: Døgnrytmen gennemgås, og ved behov gives der støtte til at genetablere denne. Det er vigtigt først og fremmest at sikre en god og stabil nattesøvn.

Trin 2: Der laves en så kedelig og "skoleagtig" plan over hverdagene som muligt. Gerne via tydelig og struktureret plan så som et ugeskema. Belønning contra konsekvens benyttes.

Trin 3: Familiemøder indføres. En mulighed til, at hele familien kan drøfte stort og småt og øve sig i at fastholde en neutral stemning samt god kommunikation.

Trin 4: Kontrakter laves. Forældre og barn laver i samarbejde klare, tydelige aftaler. Her øves barnet i at overholde aftaler/krav. Forældrene skal fastholde belønning samt konsekvens.

Trin 5: Kommunikation, mønstre og adfærd er i fokus. Der gives viden om, hvordan kommunikation kan ændres, så optimale rammer skabes. Vigtigt at forældrene får talt sammen og opnår enighed.

Trin 6: Gradvis tilbagevenden til skole. Nye vaner skal indlæres og mønstre brydes. Nogle oplever ængstelse. Belønning og positiv opmærksomhed til/på skolegang. Skole-/hjem samarbejde er vigtigt.

Hvad kan skolen gøre, trin for trin – kategori 4:

Trin 1: Døgnrytme skal eventuelt genoprettes eller vedligeholdes. Har skolen observationer, der kan bidrage? Kom med eventuelle idéer til på sigt at sikre fremmøde i morgentimerne.

Trin 2: Der skal laves en kedelig og "skoleagtig" plan for hverdagene. Vigtigt at skolen kan give noget materiale, som eleven kan sidde med hjemme. Skal matche elevens niveau samt blive rettet/give feedback.

Trin 3: Familiemøder indføres i hjemmet. Vigtigt at have forståelse for, at stemningen i hjemmet skal ændres, således at konfliktniveauet reduceres.

Trin 4: Kontrakter laves. I første omgang skal disse gælde opgaver, som ikke har med skole at gøre. På sigt kan tryghedsperson på skolen eventuel også anvende sådanne formaliserede aftaler via kontrakt.

Trin 5: Forældrene skal støttes i en tydelig kommunikation, så beskeder gives på rolig og tydelig vis. Adfærd, der ikke fremmer skolegang, skal ignoreres eller konsekvens gives.

Trin 6: Gradvis tilbagevenden til skolegang. Nogle elever oplever ængstelse. I opstart tages højde for fraværets omfang. Vigtigt med skole-/hjem samarbejde, så forældrene orienteres om, hvordan plan overholdes.